

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»
Інститут туризму

Кафедра туризму і рекреації

О.І. Дутчак

НОВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

до організації самостійної роботи
та практичних (семінарських) занять
з дидактичним забезпеченням
дисципліни

Міжнародний туризм

для студентів спеціальностей 7. 14010301, 8.14010301 «Туризмознавство»

Івано-Франківськ
2013

УДК 659.1:338.48
ББК 65.49
Д 84

Рекомендовано до видання Вченою радою Інституту туризму
(протокол № 6 від 21 червня 2013 р.)

Рецензенти: доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри туризмознавства і краєзнавства, директор Інституту туризму Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника В.С. Великочий;

доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри туризму і рекреації Інституту туризму Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника І.Ф. Калуцький

Навчально-методичний посібник до організації самостійної роботи та практичних (семінарських) занять з дидактичним забезпеченням дисципліни "Міжнародний туризм" для студентів спеціальностей 7. 14010301, 8.14010301 «Туризмознавство» / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника; / [укладач: О.І. Дутчак]. – Івано-Франківськ: НАІР, 2013. – 56 с.

© Дутчак О.І
© ПНУ ім. Василя Стефаника, 2013.

ЗМІСТ

1.	Мета і завдання вчення дисципліни	4
2.	Загальні методичні рекомендації	6
3.	Інформаційне наповнення дисципліни "Міжнародний туризм»	8
4.	Підготовка до практичних (семінарських) занять	13
5.	Самостійна робота	17
6.	Система поточного і підсумкового контролю знань	21
7.	Програмові вимоги	25
8.	Рекомендована література	28
9.	Термінологічний словник	42

МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна "Міжнародний туризм" викладається в Інституті туризму для студентів професійного спрямування «Туризмознавство» денної та заочної форм навчання згідно з освітньо-кваліфікаційною характеристикою та навчальним планом.

Розвиток світової економіки туризму є результатом задоволення людських потреб, починаючи з потреб на відпочинок та дозвілля, відновлення фізичних сил, споживацьких потреб і закінчуючи розумовими потребами: новий досвід, сприйняття, пізнання. Значення та роль міжнародного туризму можна помітити завдяки обсягу туристичних маршрутів, кількості робочих місць у туристичній та суміжних галузях, обсягу валютних надходжень. Навчальна дисципліна «Міжнародний туризм» відображає сутність та структуру ключових теоретичних проблем та практичних напрямків розвитку міжнародного туризму як багатоаспектного економічного та соціокультурного феномена. З огляду на це, особливої актуальності набуває значення курсу «Міжнародний туризм» для студентів спеціальностей 7. 1401030, 8.14010301 «Туризмознавство».

Метою навчальної дисципліни «Міжнародний туризм» є поглиблення і розширення теоретичних знань, вмінь та практичних навичок студентів у питаннях методології здійснення досліджень світових туристичних потоків, тенденцій їх формування та організації інституційного регулювання розвитку міжнародного туризму.

Завданням вивчення дисципліни «Міжнародний туризм» є теоретична та практична підготовка студентів напряму підготовки «Туризмознавство» з питань:

- формування та уніфікації термінології в сфері міжнародного туризму;
- організації статистичного обліку та спеціальних спостережень;
- діяльності міжнародних туристичних організацій;
- досвіду зарубіжних країн у побудові організаційних структур управління туристичною сферою;
- підходів до класифікації та сегментування туристичних ринків світу;

- специфічних особливостей та умов виходу України на міжнародний ринок туризму.

По завершенні курсу студент повинен:

знати:

- характеристику впливу різних груп факторів на особливості функціонування та розвитку світової туристичної галузі;
- методологію статистичного обліку світових туристичних потоків;
- різновиди національних туристичних адміністрацій та умови їх діяльності в країнах світу;
- класифікаційні ознаки світових ринків готельних і туристичних послуг;
- принципову схему взаємодії суб'єктів світового туристичного ринку.

вміти:

- знаходити причинно-наслідкові зв'язки між явищами та процесами на світовому туристичному ринку;
- користуватися статистичними базами даних, що відображають динаміку світових туристичних потоків;
- здійснювати дослідження глобального та регіональних ринків туристичних послуг.

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення дисципліни «Міжнародний туризм» базується на основі знань, професійних компетенцій студентів, здобутих у процесі вивчення широкого кола туризмознавчих дисциплін ОКР «Бакалавр» ОПП «Туризм», таких як «Історія туризму», «Організація туризму», «Менеджмент туризму», «Маркетинг туризму», «Економіка туризму» та ін. Предмет дисципліни має тісні міжпредметні взаємозв'язки з дисциплінами ОКР «Магістр» та «Спеціаліст» ОПП «Туризмознавство»: «Ринок туристичних послуг», «Регіональна політика в галузі туризму», «Курортологія» тощо.

ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Навчально-методичний посібник для вивчення дисципліни "Міжнародний туризм" призначений для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей 7. 14010301, 8.14010301 «Туризмознавство».

Вивчення дисципліни "Міжнародний туризм" складається з підготовки до лекцій, семінарських (практичних) занять, опрацювання питань, що виносяться на самостійне опрацювання. Начально-методичний посібник може бути використаний для самостійної підготовки до семестрового іспиту (заліку), підготовки доповідей та рефератів з дисципліни.

Робота з вивчення дисципліни включає: слухання лекцій, на яких розглядаються базові й проблемні питання курсу, роботу на семінарських (практичних) заняттях і самостійної роботи студентів.

Аудиторна робота включає вивчення матеріалу під час лекцій, проведення практичних (семінарських занять), індивідуальних консультацій з викладачем, модульного контролю та підсумкового контролю з дисципліни.

Після прослуховування лекцій студенти повинні ознайомитись з основними розділами кожної теми відповідно до програми курсу за навчально-методичною літературою, науковими джерелами та електронними ресурсами, відповісти на запитання для самоконтролю та самоперевірки з кожної теми.

Підготовка до семінарських (практичних) занять передбачає самостійну роботу у вигляді доповідей, прийняття активної участі в обговоренні дискусійних питань.

Самостійна робота з дисципліни включає такі форми:

- Підготовка до практичних та семінарських занять;
- Підготовка до поточного контролю;
- Підготовка до підсумкового контролю;
- Опрацювання лекційного матеріалу.

Для раціональної організації самостійної роботи студент повинен вміло розподілити свій час між аудиторною і позааудиторною роботою.

Важливим для навчання і роботи студентів є контроль їх знань, що проводиться викладачем. Для здійснення поточного контролю знань можуть бути використані такі види:

- фронтальне письмове опитування з ключових теоретичних питань;
- тестовий контроль.

Формою підсумкового контролю є письмовий іспит (ОКР «Магістр»), залік (ОКР «Спеціаліст»).

ІНФОРМАЦІЙНЕ НАПОВНЕННЯ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ "МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ"

Модуль I. МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ ТА ЙОГО РОЛЬ У СВІТОВОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ

Тема 1.1. Міжнародний туризм як економічний та соціокультурний феномен

Міжнародний туризм: сутність та форми. Становлення системи міжнародної туристичної термінології. Сучасна схема класифікації міжнародних подорожуючих. Ознаки, що дозволяють об'єднати туристів та екскурсантів до категорії міжнародних відвідувачів.

Показники оцінки прямого та непрямого впливу міжнародного туризму на економіку окремих країн. Функції міжнародного туризму: доходна, зовнішньоекономічна, вирівнююча, створення нових робочих місць. Види туристичного мультиплікатора.

Основні типи соціокультурних контактів іноземних туристів та місцевого населення. Непрямі соціальні ефекти від розвитку міжнародного туризму. Значення міжнародного туризму для збереження історико-культурної пам'яток, місцевих звичаїв і традицій.

Прояви негативного впливу міжнародного туризму на суспільство: екологічні, соціокультурні, психологічні, економічні. Закордонний досвід регулювання екологічного тиску туризму на навколишнє середовище.

Тема 1.2. Становлення сучасних форм розвитку та державного регулювання міжнародного туризму в країнах світу

Передісторія туризму. Основні мотиви подорожей у Стародавньому світі та Середньовічній Європі. Елітарний туризм Нового часу. Технологічні та економічні передумови зародження масового туризму. Перші організовані туристичні подорожі. Вплив ідеологічних чинників на розвиток міжнародного туризму у період між двома світовими війнами. Суспільство споживання матеріальних благ: споживання заради споживання. Трансформація масового конвейєрного туризму у масовий диференційований.

Застосовність теорій абсолютної та відносної переваг для обґрунтування домінуючих напрямів світових туристичних потоків. Діалектичний взаємозв'язок статичних і динамічних факторів розвитку міжнародного туризму. Політичні, економічні, демографічні, соціокультурні та науково-технічні фактори формування попиту і пропозиції на міжнародному ринку туристичних послуг.

Форми організації державного регулювання туристичної сфери в країнах світу. Ключові урядові функції в галузі управління та контролю за розвитком туризму.

Тема 1.3. Міжнародні туристичні організації

Найважливіші віхи діяльності ООН в організації системи міжнародного туристичного співробітництва. Спеціалізовані установи ООН, що займаються питаннями розвитку міжнародного туризму.

Історія створення Всесвітньої туристичної організації. Структура управління ЮНВТО: генеральна асамблея, виконавча рада, секретаріат. Функції регіональних комісій ЮНВТО. Основні напрями діяльності ЮНВТО та механізм забезпечення фінансування її бюджетних витрат.

Класифікація міжнародних туристичних організацій. Їх типи і види: урядові та неурядові, глобальні і регіональні, універсальні та спеціалізовані. Характеристика діяльності найбільших всесвітніх та європейських туристичних організацій.

Норми міжнародного туристичного права. Загальна резолюція римської конференції ООН з міжнародного туризму та подорожей 1963 року. Заключний акт Наради з безпеки та співробітництва у Європі 1975 року. Манільська декларація ВТО зі світового туризму 1980 року. Документ Акапулько Всесвітньої наради з туризму 1982 року. Кодекс туриста та Хартія туризму. Гаазька декларація по туризму 1989 року. Декларація світового туристичного форуму Всесвітньої конференції міністрів з туризму 1994 році.

Тема 1.4. Статистика міжнародного туризму

Історія появи та розвитку статистичного обліку у міжнародному туризмі. Цілі і завдання туристичної статистики. Міжнародні симпозиуми зі статистики туризму.

Основні розділи статистики міжнародного туризму. Показники, що характеризують туристичні потоки. Шкала тривалості перебування туристів. Методичні підходи до впорядкування складу туристичних витрат. Фактори впливу на величину і структуру витрат туристів під час подорожі.

Країни активного та пасивного туризму. Поняття туристичного балансу. Соціально-економічні передумови формування позитивного туристичного балансу країни. Загальна характеристика країн з негативним туристичним балансом. Рекомендації Міжнародного валютного фонду щодо структури активу та пасиву платіжного балансу країни за розділом «Туризм».

Методи статистичних спостережень через звітність: облік на кордоні та реєстрація прибуттів в засобах розміщення. Транспортна статистика. Банківський метод розрахунку вартісних показників розвитку міжнародного туризму.

Організація спеціальних статистичних спостережень в туризмі. Визначення мети, об'єкта, одиниці, програми, методу, суб'єктів, строків та місця проведення спеціального статистичного

спостереження.

Показники динаміки кількості туристичних прибуттів та доходів від міжнародного туризму. Середньорічні темпи зростання світових туристичних потоків. Країни-лідери за відвідуваністю, надходженнями від туризму і витратами на туризм у світі та Європі. Кількісні оцінки перспектив розвитку міжнародного туризму.

Модуль II. ХАРАКТЕРИСТИКА СВІТОВОГО РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ

Тема 2.1. Сутність та класифікаційні ознаки міжнародного туристичного ринку

Економічне та географічне визначення поняття міжнародного туристичного ринку. Глобальний, регіональний та локальний рівні формування міжнародного ринку туристичних послуг.

Класифікація міжнародних туристичних ринків за цілями подорожей. Туризм з метою відпочинку і розваг. Структура міжнародного ринку ділового туризму: бізнес-туризм, конгресно-виставковий туризм, інсентив-туризм. Характеристика релігійного туризму: паломництво, екскурсійний туризм релігійної тематики, науковий туризм з релігіознавчими цілями. Лікувально-оздоровчий туризм. Типи курортів.

Туристичне районування світу. Склад країн Європейського, Американського, Азіатсько-Тихоокеанського, Африканського, Близькосхідного та Південноазіатського туристичних регіонів. Аналіз динаміки міжрегіональних туристичних потоків. Основні рецептивні та генеруючі країни для туристичних макрорегіонів Суб'єкти міжнародного туристичного ринку: виконавці туристичних послуг (готелі, ресторани, транспортні компанії, екскурсійні бюро) - посередники (туроператори, турагенти); споживачі (туристи).

Проблеми сегментування міжнародного ринку туристичних послуг. Критерії виділення ринкового сегменту: міжгрупова гетерогенність, гомогенність, вимірність, ємність, доступність для фірми. Здійснення сегментування міжнародного туристичного ринку за географічними, демографічними та соціально-економічними ознаками. Вікові групи подорожуючих (класифікація ЮНВТО). Психологічне сегментування. Загальні та специфічні мотиви туристичних поїздок.

Фактори формування туристичного попиту у відправляючій та приймаючій країнах. Кількісні та вартісні показники вимірювання обсягів туристичного попиту. Інтенсивність та частотність туризму. Властивості туристичного попиту: динамізм, комплексність, еластичність, сезонність. Сучасні тенденції у туристичному попиті, та його соціально-економічні модифікації. Психологічні особливості нового типу масового споживача туристичних послуг.

Тема 2.2. Місце України на ринку міжнародного туризму

Етапи розвитку міжнародного туризму в Україні. Кон'юнктурна оцінка сучасного стану вітчизняного ринку міжнародного туризму. Стримуючі фактори розвитку іноземного туризму в Україні. Рекламування національного туристичного продукту на зарубіжних ринках. Статистичні показники розвитку ринку міжнародного туризму в Україні.

Характеристика та аналіз структури вітчизняної матеріально-технічної бази іноземного туризму. Вихід на міжнародний туристичний ринок приватних підприємств і організацій сфери туризму України.

Співробітництво України з іноземними країнами в галузі міжнародного туризму. Система міждержавних угод і домовленостей. Вступ України до Всесвітньої туристичної організації. Рада по туризму країн СНД.

Модуль III. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ УМОВИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ НА РИНКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ

Тема 3.1. Особливості формування туристичної пропозиції в умовах транснаціоналізації світової індустрії туризму

Сутність та структура туристичного продукту. Теорія співвідношення виробничих факторів у міжнародному туризмі та їх роль у формуванні світових туристичних потоків. Капітал як необхідний ресурс виробництва туристичного продукту.

Форми концентрації капіталу у міжнародному туристичному бізнесі. Вертикальна та горизонтальна інтеграція. Диверсифікація туристичної діяльності. Проникнення банківських структур до сфери міжнародного туризму. Конгломерація.

Механізм утворення транснаціональних корпорацій в туристичній індустрії. Причини транснаціоналізації в туризмі. Форми зовнішньої експансії ТНК. Територіальне розташування ТНК в сфері туризму. Напрями впливу туристичних ТНК на економіку приймаючих країн.

Транснаціональні корпорації у готельному бізнесі. Історія та процес утворення міжнародних готельних ланцюгів. Способи приєднання готелів до інтегрованого ланцюга. Добровільні готельні мережі – консорціуми – та умови їх діяльності. Франчайзингові ланцюги. Найвідоміші готельні мережі світу.

Тема 3.2. Сучасний стан та перспективи розвитку найважливіших секторів міжнародної індустрії туризму

Роль посередників у світовому туристичному бізнесі. Специфіка турагентської та туроператорської діяльності на міжнародному ринку туристичних послуг. Основні напрями діяльності туристичних операторів. Типи договорів між туроператорами та готельними

підприємствами. Джерела формування доходів туристичних агентств. Географія турагентської мережі світу. Форми співробітництва туроператорів і турагентів.

Класифікація засобів розміщення у міжнародному туризмі. Готелі та підприємства готельного типу. Національні системи класифікації засобів розміщення. Сучасний стан готельної бази світу.

Види транспортних перевезень у міжнародному туризмі. Авіаційні, залізничні, автобусні, морські та річкові міжнародні туристичні маршрути. Розвиток круїзного туризму. Навколосвітні подорожі.

Прогнозування перспектив розвитку світового туризму експертами Всесвітньої туристичної організації.

ПІДГОТОВКА ДО ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

Практичне (семінарське) заняття – форма навчального заняття, спрямована на закріплення студентами теоретичних знань, отриманих на лекціях та під час самостійної підготовки, на формування професійних компетенцій виконання певних видів роботи.

Практичні (семінарські) заняття проводять за кожною темою курсу. На них заслуховують доповіді, організовують обговорення питань з тем, визначених робочою навчальною програмою, виконують відповідні практичні завдання. Під час проведення занять у студентів формуються логічна система теоретичних положень дисципліни, компетенції їх практичного застосування шляхом виконання індивідуальних та групових завдань.

Підсумкові оцінки за кожне заняття вносять у відповідний журнал. Оцінки, отримані студентом під час практичних (семінарських) занять, враховують при проведенні модульного контролю з дисципліни "Рекреаційні комплекси світу".

Проведення семінарських занять базується на попередньо підготовленому матеріалі – доповідь студента у вигляді реферату на задану тематику(питання), оформленого наступним чином:

1. Титульний аркуш.
2. Основний текст.
3. Список використаних інформаційних джерел.

Мова написання – українська.

Комп'ютерний набір: шрифт 14, інтервал 1,5.

Загальний обсяг доповіді становить – 7-10 сторінок.

Питання для підготовки доповідей наведені нижче.

ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ "МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ"

Практичне заняття № 1. Туристичні формальності.

План.

1. Види формальностей у міжнародному туризмі:
 - а) поліцейські формальності;
 - б) паспортні формальності;
 - в) візові формальності;
 - г) митні формальності та валютний контроль;
 - д) медико-санітарні формальності;
 - е) формальності безпеки.
2. Страхування в міжнародному туризмі:
 - а) медичне страхування;
 - б) майнове страхування;
 - в) страхування цивільної відповідальності.

Практичне заняття № 2 Географія і напрями ринку туристичного попиту.

План.

1. Географічні фактори розвитку міжнародного туризму
2. Туризм з метою відпочинку і розваг:
 - а) Європа;
 - б) Америка;
 - в) Азійсько-Тихоокеанський район
3. Спортивний міжнародний туризм
4. Світові центри лікувально-оздоровчого туризму

Практичне заняття № 3 Ринок міжнародного туризму

План

1. Особливості ринку міжнародного туризму
2. Світовий і регіональний ринки міжнародного туризму
3. Методи і фактори туристичного попиту
4. Методи прогнозування туристичного попиту

Практичне заняття № 4
Система координації та міжнародна співпраця у галузі
туризму

План

1. Сутність міжнародної співпраці та координація у сфері туризму
2. Всесвітня туристична організація (ЮНВТО):
 - а) Історія створення та організаційна структура ЮНВТО
 - б) Цілі, завдання та напрями діяльності ЮНВТО
 - в) Діяльність ЮНВТО з питань торгівлі туристичними послугами
3. Заходи співпраці України з ЮНВТО

Практичне заняття № 5
Індустрія міжнародного туризму
(заняття 1)

План

1. Особливості і структура індустрії міжнародного туризму.
2. Транспортне забезпечення міжнародного туризму :
 - а) залізничний транспорт;
 - б) автомобільний транспорт;
 - в) водний транспорт;
 - г) повітряний транспорт;
3. Організація закладів розміщення.
4. Підприємства харчування в індустрії міжнародного туризму.

Практичне заняття № 6
Індустрія міжнародного туризму
(заняття 2)

План

1. Соціально-психологічні фактори в туризмі. Мотивація туристичних подорожей
2. Інформаційно- екскурсійне обслуговування в міжнародному туристичному бізнесі
3. Значення анімаційних послуг в індустрії міжнародного туризму

Практичне заняття № 7

Сучасні тенденції транснаціоналізації в міжнародному туризмі

План

1. Сутність та значення ТНК на сучасному етапі розвитку світового господарства
2. Історичний аспект розвитку та основні причини зростання міжнародного виробництва ТНК
3. Теоретичні концепції діяльності ТНК
4. Позитивні та негативні аспекти діяльності ТНК в приймаючих країнах
5. Прискорення економічного розвитку національної економіки шляхом активізації діяльності ТНК в сфері міжнародного туризму

Практичне заняття № 8

Інформаційні технології в міжнародному туризмі

План

1. Інформаційні туристичні ресурси
2. Сутність та види інформаційних технологій у туризмі
3. Глобальні дистриб'юторські системи в Інтернеті
4. Інтернет-технології в туристичному менеджменті
5. Структура та властивості туристичних сайтів
6. Основні закордонні туристичні сайти онлайн-бронювання

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів є важливим елементом засвоєння матеріалу дисципліни. Це невід'ємна частина навчальної роботи студента з вивчення дисципліни, передбачена навчальним планом відповідного напрямку підготовки чи спеціальності.

Основними видами самостійної роботи є:

- закріплення матеріалу, отриманого на лекціях;
- самостійна контрольна перевірка кожним студентом якості особистих знань із запитаннями для самоконтролю;
- опрацювання і вивчення додаткової інформації з літератури, рекомендованої для вивчення;
- підготовка до практичних (семінарських) занять.

У ході самостійної роботи студент:

- засвоює теоретичний матеріал з дисципліни (лекційного курсу, окремих тем, положень і т.п.);
- закріплює знання теоретичного матеріалу, використовуючи необхідний інструментарій практичним шляхом (виконання контрольних робіт, завдань для самоперевірки);
- застосовує отримані знання і практичні навички для аналізу ситуації і вироблення правильного рішення (підготовка до групової дискусії, розробка проектів, вирішення ситуативних завдань);
- застосовує отримані знання і уміння для формування власної позиції, теорії, моделі (написання курсової, кваліфікаційної роботи, наукової доповіді, статті, науково-дослідної роботи).

Самостійну роботу студентів умовно можна поділити на **базову** та **додаткову**. Базова самостійна робота забезпечує підготовку студента до поточних аудиторних занять і контрольних заходів. Результати цієї підготовки виявляються в активності студента на заняттях та виконанні контрольних робіт, тестових завдань, доповідей та інших форм контролю.

Базова самостійна робота з дисципліни «Міжнародний туризм» включає такі види робіт:

- робота з лекційним матеріалом, що передбачає опрацювання конспекту лекцій і навчальної літератури;
- пошук (підбір) і огляд літератури, електронних джерел інформації з індивідуальних завдань з курсу;
- вивчення матеріалу винесеного на самостійне опрацювання;
- підготовка до практичних занять;
- систематика вивченого матеріалу перед написанням контрольних робіт, іспиту (заліку).

Додаткова самостійна робота спрямована на поглиблене вивчення і закріплення знань студента, розвиток аналітичних навичок з проблематики дисципліни, що вивчається. Вона включає такі види робіт:

- дослідницька робота, участь у наукових студентських конференціях, семінарах, олімпіадах;
- аналіз наукових публікацій з наперед визначеної викладачем теми;
- аналіз статистичних і фактичних матеріалів за заданою темою;
- написання реферату;
- розробка оригінальних мультимедійних презентацій;
- оформлення карт, таблиць і схем.

Контроль за виконанням самостійної роботи проводиться у наступних формах:

- екзамен (залік);
- тестування;
- колоквіум;
- контрольні роботи;
- письмові та усні опитування студентів;
- перевірка індивідуальних завдань;
- захист рефератів, курсових робіт.

Питання для самоперевірки виконання самостійної роботи студентів

1. Визначте зміст понять “світовий туризм“, “іноземний туризм“.
2. Визначте зміст понять “активний туризм“ і “пасивний туризм“ відносно впливу на платіжний баланс країни.
3. Покажіть як внутрішній туризм впливає на розвиток міжнародного туризму.
4. Визначте зміст понять “національний туризм“ (основні дефініції) і “туризм у межах країни“.
5. Які завдання вирішуються на двосторонньому рівні міжнародної туристичної співпраці.
6. Що вивчає статистика міжнародного туризму?
7. Визначте особливості першого етапи розвитку статистики міжнародного туризму.
8. Визначте особливості, завдання, проблеми розвитку статистики міжнародного туризму у 1940-50-х роках.
9. В яких напрямках розроблялася концепція статистики міжнародного туризму в 1970-80-х роках.
10. За якими основними групами ведеться облік міжнародних відвідувачів. Розкрийте зміст понять “подорожанин“ і “міжнародний подорожанин“, “міжнародний відвідувач“, “міжнародний турист“.
11. Визначте характер платежів, що належать до міжнародного туризму.
12. Визначте суть статистичного спостереження у міжнародному туризмі.
13. Визначте фактори розвитку міжнародного туризму.
14. За якими ознаками класифікується міжнародний туристичний ринок.
15. Чим визначаються міжнародні туристичні витрати.
16. Розкрийте причини концентрації виробництва в туризмі
17. Розкрийте суть інтеграції та диверсифікації як форм концентрації виробництва в туризмі
18. Визначте суть і особливості утворення ТНК в туризмі.
19. Визначте суть стосунків між фрашизодавцями та фрашизоодержувачами.
20. Як ТНК впливає на економіку приймаючих країн та країн базування.

**Завдання для індивідуальних робіт з дисципліни
"Міжнародний туризм"
(форма виконання – реферат)**

1.	Еволюція становлення туризму у світі
2.	Історичний шлях розвитку підприємств індустрії відпочинку
3.	Класифікація соціально-економічних чинників, що визначають попит та пропозицію на світовому ринку індустрії туризму.
4.	Історія розвитку статистики міжнародного туризму
5.	Концепція статистики міжнародного туризму
6.	Двостороння міжнародна співпраця.
7.	Основні форми міжнародної співпраці.
8.	Основні міжнародні туристичні організації.
9.	Міжнародний туризм як фактор регіонального розвитку
10.	Туризм як фактор розвитку відсталих і депресивних районів.
11.	Туризм як фактор розвитку сільських районів.
12.	Туризм як фактор розвитку прикордонних районів.
13.	Туризм як фактор розвитку районів нового освоєння.
14.	Туризм як фактор розвитку морських та річкових басейнів.
15.	Туризм як фактор економічної інтеграції та глобалізації.
16.	Обмежувальні фактори розвитку індустрії міжнародного туристичного бізнесу
17.	Коефіцієнт доходу від туризму
18.	Сутність та значення ТНК на сучасному етапі розвитку світового господарства
19.	Історичний аспект розвитку та основні причини зростання міжнародного виробництва ТНК
20.	Інформаційні туристичні ресурси
21.	Геостратегічна специфіка участі України в міжнародному туристичному бізнесі
22.	Географічні фактори розвитку міжнародного туризму.
23.	Сутність міжнародної співпраці та координація у сфері туризму.
24.	Історія створення та організаційна структура ЮНВТО.
25.	Цілі, завдання та напрями діяльності ЮНВТО.
26.	Діяльність ЮНВТО з питань торгівлі туристичними послугами.
27.	Заходи співпраці України з ЮНВТО.
28.	Значення анімаційних послуг в індустрії міжнародного туризму.

СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання знань, навичок студентів враховує всі види занять, які передбачені програмою навчальної дисципліни "Міжнародний туризм".

Перевірка і оцінювання знань студентів проводиться в таких формах:

- оцінювання роботи студента на практичних (семінарських) заняттях;
- проведення проміжного контролю (опитування або письмові завдання);
- проведення модульного контролю(письмове завдання);
- проведення підсумкового контролю: складання іспиту (заліку).

Засоби контролю і структура залікового кредиту з дисципліни подані нижче.

Засоби контролю і структура залікового кредиту

Види й засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
Модуль 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
Змістовий модуль 1.	
Робота на практичних (семінарських) заняттях	5
Письмове завдання модульного контролю	10
Змістовий модуль 2.	
Робота на практичних (семінарських) заняттях	5
Письмове завдання модульного контролю	10
Змістовий модуль 3.	
Робота на практичних (семінарських) заняттях	10
Письмове завдання модульного контролю	10
Підсумковий контроль	50
Екзамен	50
Всього за модулем	100

Загальна оцінка за змістові модулі складається з поточних оцінок, які студент отримує під час практичних (семінарських) занять, виконання завдань для самостійної роботи та письмового завдання проміжного контролю.

Загальна (модульна) оцінка з дисципліни визначається як сума оцінок за змістові модулі й оцінки за результатами підсумкового іспиту (заліку).

Порядок поточного оцінювання знань студентів

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність і результативність роботи студента з вивчення програмного матеріалу дисципліни;
- підготовка до практичних занять;
- виконання самостійної роботи.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи й активності на практичних (семінарських) заняттях

Оцінювання знань студента на практичних (семінарських) заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою за такими критеріями:

1. Розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблеми, що розглядається;
2. Ступінь засвоєння матеріалу навчальної дисципліни;
3. Ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
4. Уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язання задач, проведені розрахунків при виконанні індивідуальних завдань і завдань, що винесені на розгляд в аудиторії;
5. Логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах в аудиторії, вміння обґрунтувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації і робити висновки.

При оцінюванні підготовки студента приділяють увагу не тільки якості їх виконання, але і своєчасності здачі виконаних завдань викладачеві (згідно з графіком навчального процесу).

Проміжний модульний контроль

Проміжний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу модуля і вміння застосувати його для вирішення практичних завдань. Він проводиться у вигляді письмового контролю чи індивідуального опитування. Знання оцінюють за 5-ти бальною системою аналогічно тій, що використовується для контролю систематичного виконання самостійної роботи й активності на практичних (семінарських) заняттях.

Проведення контролю за змістовими модулями

Контроль за змістовими модулями здійснюють за такими складовими, як: лекції, практичні заняття, самостійна робота студента. Контроль за змістовими модулями проводиться після того, як розглянуто увесь теоретичний матеріал й виконано практичні (семінарські) завдання в межах кожного з змістових модулів. Для виконання контролю за змістовими модулями використовують письмове завдання модульного контролю з дисципліни (10%) й оцінки роботи студента на практичних заняттях (10%). Приклад письмового завдання проміжного контролю наведений на рис.1.

<p style="text-align: center;">Письмове завдання модульного контролю з дисципліни "Міжнародний туризм" за ЗМ 1.1</p> <p style="text-align: center;">Варіант №1</p> <p>Дайте відповіді на запитання:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Охарактеризуйте соціокультурне значення міжнародного туризму.2. Проаналізуйте історію створення та організаційну структуру ВТО.3. Розкрийте значення термінів «масовий туризм», «мультиплікатор».
--

Рис. 1 – Зразок письмового завдання до Змістового модуля 1.

Проведення підсумкового модуля (іспит)

Умовою допуску до іспиту є позитивні оцінки з контролю знань за змістовими модулями. Іспит проводиться у письмовій формі. Зразок екзаменаційного білета наведений на рис.2.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Інститут туризму

Освітньо-кваліфікаційний рівень – **магістр**
Напрямок підготовки (Спеціальність) – **Туризмознавство** Семестр – 10
Навчальна дисципліна – **Міжнародний туризм**

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

- 1. Географічні фактори розвитку міжнародного туризму.**
- 2. Туризм як фактор розвитку районів нового освоєння.**
- 3. Що таке “туристичний потік“. Які фактори впливають на його формування?**
- 4. Окресліть зміст поняття «туристичні формальності».**

Затверджено на засіданні кафедри туризму і рекреації
Протокол № _____ від _____ 2013 р.
Завідувач кафедри _____ **Калуцький І.Ф.**
Екзаменатор _____ **Дутчак О.І.**

Рис.2. – Зразок екзаменаційного білета

У зв’язку з тим, що в університеті застосовується оцінювання знань за системою ECTS надається шкала перерахунку результатів перевірки знань, вмінь та навичок студентів нижче.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C	задовільно	
60 – 69	D		
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ

1. Види формальностей у міжнародному туризмі
2. Поліцейські формальності
3. Паспортні формальності
4. Візові формальності
5. Митні формальності та валютний контроль
6. Медико-санітарні формальності
7. Формальності безпеки
8. Страхування в міжнародному туризмі
9. Медичне страхування
10. Майнове страхування
11. Страхування цивільної відповідальності
12. Географічні фактори розвитку міжнародного туризму
13. Туризм з метою відпочинку і розваг:
 - а) Європа;
 - б) Америка;
 - в) Азійсько-Тихоокеанський регіон.
14. Спортивний міжнародний туризм
15. Світові центри лікувально-оздоровчого туризму
16. Особливості ринку міжнародного туризму
17. Світовий і регіональний ринки міжнародного туризму
18. Методи і фактори туристичного попиту
19. Методи прогнозування туристичного попиту
20. Сутність міжнародної співпраці та координація у сфері туризму
21. Історія створення та організаційна структура ЮНВТО
22. Цілі, завдання та напрями діяльності ЮНВТО
23. Діяльність ЮНВТО з питань торгівлі туристичними послугами
24. Заходи співпраці України з ЮНВТО
25. Особливості і структура індустрії міжнародного туризму
26. Транспортне забезпечення міжнародного туризму :
27. залізничний транспорт у міжнародному туризмі
28. Автомобільний транспорт у міжнародному туризмі
29. водний транспорт у міжнародному туризмі
30. повітряний транспорт у міжнародному туризмі
31. Організація закладів розміщення.
32. Підприємства харчування в індустрії міжнародного туризму.
33. Соціально-психологічні фактори в туризмі. Мотивація туристичних подорожей.
34. Інформаційно- екскурсійне обслуговування в міжнародному туристичному бізнесі.
35. Значення анімаційних послуг в індустрії міжнародного туризму.
36. Сутність та значення ТНК на сучасному етапі розвитку світового господарства
37. Історичний аспект розвитку та основні причини зростання міжнародного виробництва ТНК

38. Теоретичні концепції діяльності ТНК
39. Позитивні та негативні аспекти діяльності ТНК в приймаючих країнах
40. Прискорення економічного розвитку національної економіки шляхом активізації діяльності ТНК в сфері міжнародного туризму.
41. Інформаційні туристичні ресурси
42. Сутність та види інформаційних технологій у туризмі
43. Глобальні дистриб'юторські системи в Інтернеті
44. Інтернет-технології в туристичному менеджменті
45. Структура та властивості туристичних сайтів
46. Основні закордонні туристичні сайти онлайн-бронювання
47. Сутність міжнародного туризму
48. Міжнародний туризм як чинник економічного розвитку
49. Соціокультурне значення міжнародного туризму
50. Прояви негативного впливу міжнародного туризму
51. Історичні форми розвитку туризму
52. Чинники формування попиту і пропозиції міжнародного ринку туристичних послуг
53. Форми організації державного регулювання туристичної галузі країн світу
54. ООН в системі міжнародного туристичного співробітництва
55. Класифікація міжнародних туристичних організацій.
56. Нормативно-правові засади міжнародного туризму
57. Історія розвитку статистики міжнародного туризму
58. Концепція статистики міжнародного туризму
59. Основні статистичні одиниці туризму
60. Статистика туристських потоків
61. Статистика туристичних доходів і витрат
62. Організація і методи статистичного обліку
63. Сутність та особливості ринку міжнародного туризму
64. Класифікація ринків міжнародного туризму за цілями подорожей
65. Туристичне районування світу
66. Суб'єкти ринку туристичних послуг, специфіка їх цілей та діяльності
67. Проблеми сегментування туристичного попиту
68. Особливості формування та вивчення туристичного попиту
69. Місце України на ринку міжнародного туризму
70. Турпродукт. Капітал як ресурс виробництва туристичного продукту
71. Форми концентрації капіталу у міжнародному туристичному бізнесі
72. Транснаціональні корпорації у туристичній індустрії
73. Транснаціоналізація готельного бізнесу
74. Зміст поняття та особливості індустрії міжнародного туризму
75. Туроператори і турагенти
76. Заклади розміщення та харчування туристів
77. Система транспортних перевезень

- 78.Прогнозування перспектив розвитку індустрії міжнародного туризму експертами Всесвітньої туристичної організації
- 79.Міжнародний туризм як фактор регіонального розвитку
- 80.Туризм як фактор розвитку відсталих і депресивних районів.
- 81.Туризм як фактор розвитку сільських районів.
- 82.Туризм як фактор розвитку прикордонних районів.
- 83.Туризм як фактор розвитку районів нового освоєння.
- 84.Туризм як фактор розвитку морських та річкових басейнів.
- 85.Туризм як фактор економічної інтеграції та глобалізації.
- 86.Обмежувальні фактори розвитку індустрії міжнародного туристичного бізнесу

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

БАЗОВА

1. Агеева О. А. Некоторые аспекты функционирования индустрии туризма / О.А.Агеева, В.В. Двориченко, Ю.В. Забаев. — М.: Вестник, 1998.
2. Азар В. И. Экономика туристского рынка / В.И. Азар, С.Ю.Туманов. — М., 1998.
3. Александрова А. Ю. Международный туризм: Учеб. пособ. для вузов / А.Ю.Александрова. — М.: Аспект Пресс, 2001.
4. Александрова А. Ю. Экономика и территориальная организация международного туризма / А.Ю. Александрова. — М., 1996.
5. Александрова А.Ю. Международный туризм: Учебник / А.Ю. Александрова. — М.: Аспект Пресс, 2002. — 470 с.
6. Балабанов И. Т. Экономика туризма: Учеб. пособ. / И.Т. Балабанов, А.И. Балабанов. — М., 1999.
7. Биржаков М. Б. Введение в туризм / М.Б. Биржаков. — СПб.: Издательский дом «Герда», 2002.
8. Божидарнік Т.В. Міжнародний туризм: навч. посіб. / Т.В. Божидарнік, Н.В.Божидарнік, Л.В. Савош [та ін.]. — К.: Цн. учбової літератури, 2012. — 312 с.
9. Борисов К. Г. Международный туризм и право: Учеб. пособ. / К.Г.Борисов. — М.: НИМП, 1999.
- 10.Браймер Р. А Основы управления в индустрии гостеприимства / Р.А.Браймер. — М.: Аспект Пресс, 1995.
- 11.Волошин Н. И. Правовое регулирование туристской деятельности: Учеб. пособ. / Н.И. Волошин. — М.: Финансы и статистика, 1998.
- 12.Воскресенский В.Ю. Международный туризм: учеб. пособие для студентов вузов / В.Ю. Воскресенский. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2006. — 255с.
- 13.Гужин Г. С. Менеджмент в иностранном и внутреннем туризме / Г.С. Гужин, М.Ю. Великов, Е.В. Клименко. — Краснодар, 1997.
- 14.Гуляев В. Г. Основы туристской деятельности / В.Г. Гуляев. — М.: Нолидж, 1996.
- 15.Драчева Е. Л. Лечение за рубежом. Отдых за рубежом / Е.Л. Драчева. — М.: Арк-тос, 1997.
- 16.Дурович А Я. Маркетинг в туризме: Учеб. пособ. / А.Я. Дурович, А.С. Копанев. — Мінськ: Экономпрес, 1998.
- 17.Дурович А Я. Маркетинг в туризме: Учеб.-практ. пособ. / А.Я. Дурович. — М.: МЭСИ, 2000.
- 18.Закон України «Про порядок виїзду з України і в'Україну громадян України»// Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 18. — С.95-108.
- 19.Зорин И. В. Энциклопедия туризма / И.В. Зорин, В.А. Квартальнов. — М.: Финансы и статистика, 2000.
- 20.Ильина Е. И. Туроперейтинг: организация деятельности / И.Е. Ильина. — М.: Финансы и статистика, 2001.

- 21.Исмаев Д. К. Основы стратегии и планирования маркетинга в иностранном туризме / Д.К. Исмаев. — М.: Луч, 1994 .
- 22.Кабушкин Я. Я. Менеджмент туризма: Учеб. пособ. / Я.Я. Кабушкин — Мн.: БГЭУ, 2001.
- 23.Луцишин Н. Я. Економіка й організація міжнародного туризму: навч. посіб. / Н.Я. Луцишин, Я.В. Луцишин. — Луцьк, 2003.
- 24.Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг: Геопросторові аспекти / О.О. Любіцева. — 2-ге вид., перероб. та доп. — К.: Альтерпрес, 2003.
- 25.Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Н.М. Ганич. — К.: Знання, 2008. — 661с.
- 26.Мальська М. Я. Менеджмент туризму. Вступ до спеціальності: Навч. посіб. / М.Я. Мальська, В.В. Худо. — Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002.
- 27.Мальська М. Я. Туристичний бізнес: теорія і практика: Навч. посіб. / М.Я. Мальська, В.В. Худо. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 424 с.
- 28.Мальська М. Я.Основи туристичного бізнесу: Навч. посіб. / М.Я. Мальська, В.В. Худо, В.І. Цибух — К.: Центр навчальної літератури, 2004.
- 29.Маринин М. М. Туристские формальности и безопасность в туризме / М.М. Маринин. — М., 2002.
- 30.Морозов М.А. акроэкономика туриндустрии: Учеб.-метод. пособ. / М.А. Морозов, Н.Ю. Володоманова. — М., 2002.
- 31.Морозов М. А Экономика туризма: Учеб. пособ. / М.А. Морозов. — М., 1998.
- 32.Основи міжнародноо туризма: учеб. пособие. — М.: Гардарики, 2005. — 160 с.
- 33.Саак А.Е. Менеджмент в социально-культурном сервисе и туризме: учеб. пособие / А.Е. Саак, Ю.А. Пшеничных. — СПб.: Питер, 2007. — 512 с.
- 34.Сенин В.С. Организация международного туризма: Учебник / В.С. Сенин. — 2-е., перераб. и доп. — М.: Финанси и статистика, 2003. — 400 с.
- 35.Уваров В. Д. Международные туристские организации / В.Д. Уваров, К.Г. Борисов. — М.: Международные отношения, 1990.
- 36.Ходорков Л. Ф. Международный туризм: вчера, сегодня, завтра / Л.Ф. Ходорков, М. Э. Немоляева. — М.: Международные отношения, 1986.
- 37.Черевичко Т. В. Экономика туризма: Курс лекций / Т.В. Черевичко. — Саратов- научная книга, 2000.
- 38.Compendium of Tourist Statistics. — Madrid: WTO, 2005.
- 39.Compendium of Tourist Statistics. — Madrid: WTO, 2010.

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

1. Агафонова Л.Г. Туризм, готельний та ресторанний бізнес: Ціноутворення, конкуренція, державне регулювання. Навч. посіб. / Л.Г.Агафонова, О.Є. Агафонова. — К., 2002. —358 с.

2. Агеева О. А. Некоторые аспекты функционирования индустрии туризма / О.А.Агеева, В.В. Двориченко, Ю.В. Забаев. — М.: Вестник, 1998.
3. Адиянц Г.М. Функционирование крупнейших городов мира как объектов туризма / Г.М. Адиянц, А.О. Яворская, Т.Н. Дубинина, Г.Л. Кырнац. — М.: Инфра-М, 1997.
4. Азар В. И. Экономика рос культур рынка / В.И. Азар, С.Ю.Туманов. — М., 1998.
5. Акулич, И.Л. Международный маркетинг : Учеб. пособие / И.Л. Акулич. — Мн. : Выш. шк., 2006. — 544 с.
6. Алейникова Г.М. Организация и управление турбизнесом / Г.М. Алейникова. — Донецк: ДИТБ, 2002. — 184 с.
7. Александрова А. Ю. Международный туризм: Учеб. пособ. для вузов / А.Ю.Александрова. — М.: Аспект Пресс, 2001.
8. Александрова А. Ю. Экономика и территориальная организация международного туризма / А.Ю. Александрова. — М., 1996.
9. Александрова А.Ю. Международный туризм / А.Ю. Александрова. — М.: Аспект Пресс, 2001. — 464 с.
10. Александрова А.Ю. Международный туризм: Учебник / А.Ю. Александрова. — М.: Аспект Пресс, 2002. — 470 с.
11. Александрова А.Ю. Международный туризм: Учебник. — М.: КноРус, 2010. — 464 с.
12. Александрова А.Ю. Структура туристического рынка / А.Ю. Александрова. — М.: Пресс-Соло, 2001. — 384 с.
13. Алексеева Т. І. Міжнародні організації: Навч. посіб. / Т.І. Алексеева / Харківський національний економічний ун-т. Х. : ХНЕУ, 2006. — 200 с.
14. Бабарицька В.К Менеджмент туризму. Туроперейтинг. Понятійно-термінологічні основи, сервісне забезпечення турпродукту: Навч. посіб. / В.К. Бабарицька, О.Ю. Малиновська. — 2004. — 288 с.
15. Балабанов И.Т. Экономика туризма / И.Т. Балабанов, А.И. Балабанов. — М.: Финансы и статистика, 2003. — 176 с.
16. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування. — К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2001. — 395 с.
17. Биржаков М. Б. Введение в туризм / М.Б. Биржаков. — СПб.: Издательский дом «Герда», 2002.
18. Большой Глоссарий терминов международного туризма / М.Б. Биржаков, В.И. Никифоров. — М.: Герда, 2006. — 936 с.
19. Борисов К. Г. Международный туризм и право: Учеб. пособ. / К.Г.Борисов — М.: НИМП, 1999.
20. Борисов К.Г. Международный туризм и право / К.Г. Борисов. — М.: НИМП, 1999.
21. Браймер Р. А Основы управления в индустрии гостеприимства / Р.А.Браймер. — М.: Аспект Пресс, 1995.
22. Вавилова Е.В. Основы международного туризма / Е.В. Вавилова. — М.: Гардарики, 2005. — 160 с.

23. Вітер І.І. Глобальний ринок туристичних послуг: проблеми та перспективи розвитку / І.І. Вітер // Культура і освіта фахівців туристичної сфери: сучасні тенденції та прогнози. — К.: КУТЕП, 2005. — С. 513-521.
24. Волошин Н. И. Правовое регулирование рос культу деятельности: Учеб. пособ. / Н.И. Волошин. — М.: Финансы и статистика, 1998.
25. Воскресенский В.Ю. Международный туризм: учеб. пособие для студентов вузов / В.Ю. Воскресенский. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2006. — 255с.
26. Воскресенський В. Ю. Международный туризм. Инновационные пути развития / Воскресенський В.Ю. — М.: Юнити-Дана, 2007. — 160 с.
27. Вспомогательный счет в туризме (ВСТ): Рекомендации по методологической структуре. — Мадрид: ВТО, 2001.
28. Гаврилюк С.П. Соціально-економічна природа та особливості ринку туристичних послуг / С.П. Гаврилюк // Ресторанне господарство і туристична індустрія у ринкових умовах. Зб. наук, праць. — К., 2004. — С. 199-203.
29. Гайдукевич Л.М. Международный туризм в системе взаимодействия стран Центральной и Восточной Европы в конце XX – начале XXI века / Л.М. Гайдукевич. — М.: Четыре четверти, 2007. — 308 с.
30. Горбылева З.М. Экономика туризма: Учебник / З.М. Горбылева — Минск: БГЭУ, 2002. — 420 с.
31. Гостиничный и туристический бизнес / [Под ред. Чудновского А.] — М.: Экмос, 2001.
32. Гречкова И. Н. Маркетинг и международное коммерческое дело / И.Н. Гречкова. — М.: Внешторгиздат, 1991.
33. Гужин Г. С. Менеджмент в иностранном и внутреннем туризме / Г.С.Гужин, М.Ю. Великов, Е.В. Клименко. — Краснодар, 1997.
34. Гук Н. Міжнародні аспекти туристичної діяльності в Україні / Н. Гук // Зб. наук. праць. — Вип. 35. — К.: ІСЕМВ НАНУ, 2002. — С.112-115.
35. Гуляев В. Г. Основы туристической деятельности / В.Г. Гуляев. — М.: Нолидж, 1996.
36. Гуляев В.Г. Туризм. Экономика и социальное развитие / В.Г. Гуляев. — М.: ФиС, 2003. — 304 с.
37. Данильчук В.Ф. Мировой рынок услуг турбизнеса / В.Ф. Данильчук. — Донецк: ДИТБ, 2000. — 146 с.
38. Драчева Е. Л. Лечение за рубежом. Отдых за рубежом / Е.Л. Драчева. — М.: Арк-тос, 1997.
39. Дроздова Г.М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Навч. посіб. / Г.М. Дроздова. — К.: ЦУЛ, 2002. — 171 с.
40. Дурович А Я. Маркетинг в туризме: Учеб.-практ. пособ. / А.Я. Дурович. — М.: МЭСИ, 2000.
41. Дурович А Я. Маркетинг в туризме: Учеб. пособ. / А.Я. Дурович, А.С. Копанев. — Мінськ: Экономпресс, 1998.
42. Дурович А. Маркетинговые исследования в туризме: Учеб. пособ. / А. Дурович. — М.: Питер, 2008. — 384с.

43. Дурович, А.П. Реклама в туризме : учеб. пособие / А.П. Дурович — 4-е изд., стер. — Минск: Новое знание, 2008. — 254 с.
44. Економічна енциклопедія: У трьох томах. — Т. 3 / [відп. ред. С.В. Мочерний та ін.]. — К.: Видавничий центр «Академія», 2002. — 952 с.
45. Жукова М.А. Менеджмент у туристическом деле / М.А. Жукова. — М.: КНОРУС, 2006. — 192 с.
46. Забаев Ю. В. Математические модели и методы в управлении туристскими предприятиями / Ю.В. Забаев. — М.: Луч, 2001.
47. Заблоцька Р.О. Світовий ринок послуг / Р.О. Заблоцька. — К.: Знання України, 2003. — 280 с.
48. Закон України «Про порядок виїзду з України і в Україну громадян України» // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 18. — С.95-108.
49. Закон України «Про туризм» // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 1995. — №31. — Ст. 241.
50. Зорин И. В. Энциклопедия туризма / И.В. Зорин, В.А. Квартальнов. — М.: Финансы и статистика, 2000.
51. Ильина Е. И. Туроперейтинг: организация деятельности / И.Е. Ильина. — М.: Финансы и статистика, 2001.
52. Исмаев Д. К. Маркетинг иностранного туризма в Российской Федерации / Д. К. Исмаев. — 2-е изд., стер. — М.: Издательский центр «Академия», 2004. — 192 с.
53. Исмаев Д.К. Основы планирования маркетинга в иностранном туризме / Д.К. Исмаев. — М.: Луч, 1994.
54. Н.И. Кабушкин Менеджмент туризма: Учеб пособ. / Н.И Кабушкин. — Мн.: БГЭУ, 2001.
55. Квартальнов В. А. Теория и практика туризма: Учебник / В.А.Квартальнов. — М.: Финансы и статистика, 2003.
56. Квартальнов В. Иностраный туризм / В. Квартальнов. — М.: Финансы и статистика, 1999.
57. Квартальнов В. Международный туризм / В. Квартальнов, А. Романов. — М.: Советский спорт, 1998.
58. Квартальнов В.А. Иностраный туризм / В.А.Квартальнов. — М.: Финансы и статистика, —312с.
59. Кириллов А. Г. Маркетинг в туризме / А.Г. Кириллов, Л.А. Волкова Л. — СПб., 1996.
60. Кифяк В. Ф. Організація туризму: Навч. посіб. / В.Ф. Кифяк. — Чернівці: Книги — XXI, 2008. — 344 с.
61. Клімчук Б. П. Євро регіон «Буг»: концепція та стратегія розвитку: Монографія / Б.П. Клімчук, Н.П. Луцишин, П.В. Луцишин. — Луцьк: Вежа, 2002. — 416 с.
62. Ковалевський В. В. Міжнародні організації: Навч. посіб. для студ. екон. вузів і ф-тів / Одеський держ. економічний ун-т / Ю.Г. Ковалевський, В.В. Козак. — О. : Астропринт, 2001.

63. Козак Ю.Г. Міжнародна економіка: Навч. посібник / Ю.Г. Козак, Н.С. Логвінова, В.В. Ковалевський та ін. – Видання 2-ге перероб. та доп. — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 1118 с.
64. Кононыхин С.В. Системы технологий в туристической индустрии / С.В. Кононыхин. — Донецк: ДИТБ, 2004. — 314 с.
65. Косолапов А.Б. Европа и Азия: учебно-практическое пособие. — 2-е изд., стер. / А.Б. Косолапов. — М.: КНОРУС, 2006. — 400 с.
66. Котлер Ф. Основы маркетинга / Ф. Котлер. — СПб.: Круна, 1994.
67. Котлер Ф. Маркетинг, гостеприимство, туризм / Ф. Котлер, Дж. Боуэн, Дж. Меикенз. — М.: ЮНИТИ, 1998.
68. Котлер Ф. Маркетинг. Гостеприимство и туризм: по к для вузов / пер. с англ. / [под. ред. Р.Б. Ноздревой]. — М.: ЮНИТИ, 1998.
69. Кучик О.С. Міжнародні організації: Навч. посіб. / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Факультет міжнародних відносин / О. С. Кучик. — 2-ге вид., переробл. і доп. — К.: Знання, 2007. — 749 с.
70. Левицкая Э.В. Организация предпринимательства в туризме / Э.В. Левицкая. — Донецк: ДИТБ, 2000. — 306 с.
71. Лук'янець Т.І. Рекламний менеджмент. Навч. посіб. / Т.І. Лук'янець. — 2-ге вид., доп. — К.: КНЕУ, 2003. — 440 с.
72. Луцишин Н. Я. Економіка й організація міжнародного туризму: навч. посіб. / Н.Я. Луцишин, Я.В. Луцишин. — Луцьк, 2003.
73. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг: Геопросторові аспекти / О.О. Любіцева. — 2-ге вид., перероб. та доп. — К.: Альтерпрес, 2003.
74. Ляпина И.Ю. Организация и технология гостиничного обслуживания. Учебник для начального профессионального образования / И.Ю. Ляпина. — М.: Академия, 2002. — 208 с.
75. Мальська М.П. Туристичне країнознавство. Європа: навч. посіб. / М.П. Мальська, М.З. Гамкало, О.Ю. Бордун. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 224 с.
76. Мальська М. П. Туристичний бізнес: теорія та практика. Навч. посіб. / М.П. Мальська, В.В. Худо. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 424 с.
77. Мальська М. Я. Менеджмент туризму. Вступ до спеціальності: Навч. посіб. / М.Я. Мальська, В.В. Худо. — Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002.
78. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Н.М. Ганич. — К.: Знання, 2008. — 661с.
79. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк. — К.: Знання, 2008. — 661с.
80. Манильская декларация по мировому туризму // Материалы Всемирной конференции по туризму. — Мадрид, 1991.
81. Маринин М. М. Туристские формальности и безопасность в туризме / М.М. Маринин. — М., 2002.
82. Международный маркетинг: Учеб. пособие. — Магадан: Изд. МПУ, 1997. — 60 с.

- 83.Международный туризм: правовые акты / [сост. Н.И. Волошин]. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 400 с.
- 84.Мельниченко С.В., Мельниченко Л.В. Державне регулювання діяльності підприємств туристичної сфери / С.В.Мельниченко, Л.В. Мельниченко // Фінанси України. — 2004. — № 11.
- 85.Мельниченко С. В. Інформаційні технології в туризмі: теорія, методологія, практика: [монографія] / С. В. Мельниченко. — К.: Київ, 2008. — 493 с.
- 86.Миронов Ю.Б. Основи рекламної діяльності. Навч. посіб. / Ю.Б.Миронов, Р.М. Крамар.— Дрогобич: Посвіт, 2007. — 108 с.
- 87.Міжнародний туризм: методика і матеріали статистичних досліджень: навч. вид. / [уклад.: О.Д. Король; Т.Д. Скутар]; Чернів. ун-т ім. Ю.Федьковича. — Чернівці: Рута, 2008. — 64 с.
- 88.Міжнародні організації в системі кроскультурних зв'язків: Навч. посіб. / Дніпропетровський національний ун-т / [уклад. О.Л. Притикіна]. — Д. : РВВ ДНУ, 2003. — 48с.
- 89.Мовсеян А. Транснациональный капитал и национальное государство / А.Мовчсеян // Мировая экономика и международные отношения. — 1999. — № 6. — С.55-63.
- 90.Можаева Н. Организация международного туризма: учеб. пособие. / Н.Можаева, Е. Богинская, О. Мазурина. – М.: Гардарики, 2008. – 256 с.
- 91.Мокій А. І. Міжнародні організації: Навч.-метод. посіб. для розк. вивч. дисципліни / А.І. Мокій, Т.П. Яхно, І.Г.Бабець / Львівська комерційна академія — Л.: Видавництво Львівської комерційної академії, 2006. – 208 с.
- 92.Морозов М. А Экономика туризма: Учеб. пособ. / М.А. Морозов. — М., 1998.
- 93.Морозов М.А. Макроэкономика туриндустрии: Учеб.-метод. пособ. / М.А. Морозов, Н.Ю. Володоманова. — М., 2002.
- 94.Мунін Г.Б. Сучасні ефективні інформаційні технології управління операціями в сучасному готельному комплексі / Г.Б. Мунін // Формування ринкових відносин в Україні. Збірник наукових праць. – 2002. – № 16.
- 95.Немоляева Международный туризм: вчера, сегодня, завтра / М.Немоляева, Л. Ходорков. — М.: Международные отношения, 1985.
- 96.Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник / Є.В. Новицький. — К.: КНЕУ, 2003. — 948 с.
- 97.Основи міжнародноо туризма: учеб. пособие. – М.: Гардарики, 2005. – 160 с.
- 98.Павленко А. Ф. Маркетинг: Підручник / А.Ф. Павленко, А.В. Войчак. — К.: КНЕУ, 2003. —246 с.
- 99.Папирян Г. А Международные экономические отношения: Экономика туризма / Г.А. Папирян. — М.: Финансы и статистика, 2002.
100. Папирян Г. А. Экономика туризма / Г.А. Папирян. — М., 1998.

101. Пінчук Н. С. Інформаційні системи і технології в маркетингу / Н.С.Пінчук, Г. П. Грузинський, Н. С. Орленко. — К., 2005. — 352 с.
102. Подорожний Г. Шляхом чи стежиною піде український туризм після ухвалення нового закону про нього // Дзеркало тижня, 2004 — №3.
103. Правик Ю.М. Маркетинг туризму: Підручник / Ю.М. Правик. — К.: Знання, 2008. — 303 с.
104. Правове регулювання туристичної діяльності в Україні. / [За ред. В.К. Федорченка]. — К.: Юрінком Інтер, 2002. — 640 с.
105. Пузакова Е.П. Международный туристический бизнес / Е.П.Пузакова. — М.: ПРИОР, 2001.
106. Пуцентейло П.Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємництва: Навч. посіб. /П.Р. Пуцентейло. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 344 с.
107. Рогач О.І. Країни, що розвиваються, і транснаціоналізація світової економіки: Навч. посібник // Київський ун-т ім. Тараса Шевченка. — К.: РВЦ «Київський ун-т», 1998. — 140 с.
108. Рогач О. І. Транснаціональні корпорації та економічне зростання: Навч. посіб. — К., 1997. — 143 с.
109. Рогач О. Міжнародні інвестиції: Теорія та практика бізнесу транснаціональних корпорацій: Підручник / О.Рогач. — К.: Либідь, 2005. — 720 с.
110. Роглев Х. И. Основи готельного менеджменту: Навчальний посіб. / Х.И. Роглев. — К.: Кондор, 2005.
111. Романов А. Зарубежное туристическое страноведение / А. Романов. — М.: Советский спорт, 2001.
112. Міжнародна торгівля: Навчальний посібник / А.П. Румянцев, А.І.Башинська, І.М. Корнілова, Ю.О. Коваленко. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 376 с.
113. Румянцев А.П. Світовий ринок послуг: Навчальний посібник / А.П.Румянцев, Ю.О. Коваленко. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 456 с.
114. Саак А.Е. Менеджмент в рос куль-культурном сервисе и туризме: учеб. пособие / А.Е. Саак, Ю.А. Пшеничных. — СПб.: Питер, 2007. — 512 с.
115. Севастьянов Д.В. Основы страноведения и международного туризма. — М.: Академия, 2008. — 272 с.
116. Сенин В.С. Организация международного туризма. — М.: Финансы и статистика, 2005. — 400 с.
117. Сенин В. С. Введение в туризм / В.С. Сенин. — М., 1993.
118. Сенин В.С. Организация международного туризма: Учебник / В.С.Сенин. — 2-е., перераб. и доп. — М.: Финанси и статистика, 2003. — 400 с.
119. Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності: Підручник / [За ред. В.Ф. Орлова]. — К.: Грамота, 2006. — 264 с.

120. Сокол Т.Г. Організація туристичної діяльності в Україні: Навч. посіб. / Т.Г. Сокол / Федер. профспілок України, Ін-т туризму. — К., 2002 — 256 с.
121. Соловьев А. А. Интернет как средство развития туризма в Крыму / А.А. Соловьев // Культура народов Причерноморья. — 2008. — № 137. — С. 130-133.
122. Сьюзен Б. Маркетинг в туризме / Б. Сьюзен. — К.: Знання-Прес, 2005. — 358 с.
123. Темный Ю.В. Введение в экономику туризма / Ю.В. Темный. — М.: Советский спорт, — 184 с.
124. Ткаченко Т.І. Індикатори розвитку туризму: методичні та практичні аспекти / Т.І. Ткаченко // Культура і освіта фахівців туристичної сфери: сучасні тенденції та прогнози. — К.: КУТЕП, 2005. — С.491-496.
125. Ткаченко Т.І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: Монографія. 2-е видання / Т.І. Ткаченко. — К.: КНТЕУ, 2009 — 463с.
126. Транснаціональні корпорації: Навч. посібн. для ВНЗ / [За ред. В. Рокочої]. — К.: Знання, 2001. — 304 с.
127. Туризм в Україні: Стат. збірник. — К., 2008. — 184 с.
128. Туризм в Україні: Статистичний бюлетень. — К., 2002. — 80 с.
129. Туризм и гостиничное дело / [под. ред. Чудновского А.Д.] — Б., 2003. — 447с.
130. Туристично-краєзнавчі дослідження. — Інститут туризму ФІГУ. — К., 1999. — Вип. 2. — 54 с.
131. Туристско-экскурсионное обслуживание «Проектирование туристических услуг». — Киев: Госстандарт Украины, 1996. — 220 с.
132. Уваров В. Д. Международные туристские организации / В.Д.Уваров, К.Г. Борисов. — М.: Международные отношения, 1990.
133. Уокер Д. Введение в гостеприимство / [пер. с англ. Н.Н. Михайлова]. — М.:Юнити,1999. — 98 с.
134. Федорченко В.К. Туристський словник-довідник: Навч. посіб. / В.К. Федорченко, І.М. Мініч. — К.: Дніпро, 2000.
135. Хартия туризма. Одобрена в 1985 г. на VI сессии Генеральной ассамблеи Всемирной туристической организации.
136. Ходорков Л. Ф. Международный туризм: вчера, сегодня, завтра / Л.Ф. Ходорков, М.Э. Немоляева. — М.: Международные отношения, 1986.
137. Циганкова Т. М. Міжнародні організації: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / Т.М. Циганкова, Т.Ф. Гордєєва / Київський національний економічний ун-т. — К. : КНЕУ, 2003. — 183с.
138. Цыбух В.И. Перспективы развития национальной туристической индустрии / В.И. Цыбух //Гостиничный и ресторанный бизнес. — 2001. — №4.

139. Чеботарь Ю.М. Туристический бизнес / Ю. М. Чеботарь. — Москва, 2000. — 269 с.
140. Черевичко Т. В. Экономика туризма: Курс лекций / Т.В. Черевичко. — Саратов – научная книга, 2000.
141. Чудновский А. Д. Управление индустрией туризма: учебное пособие. – 2-е изд. / А.Д.Чудновский, М.А. Жукова, В.С. Сенин. — М.: КНОРУС, 2005. – 448 с.
142. Чудновский А.Д. Туризм и гостиничное дело / А.Д.Чудновский. — Москва, 2000. – 192 с.
143. Шаповал Г. Ф. История туризма / Г.Ф. Шаповал. — Мн.: Экоперспектива, 1999.
144. Шаповал Г.Ф. История туризма: Учебник / Г.Ф. Шаповал.— Минск: РИВШ БГУ, 2002. – 232 с.
145. Школа І.М. Розвиток міжнародного туризму в Україні / І.М. Школа, В.С. Григорків, В.Ф. Кифяк. — Чернівці, 1997. — 112 с.
146. Шульгіна Л.М. Маркетинг підприємств туристичного бізнесу: Монографія / Л.М. Шульгіна. — К.: Київ. торг.-екон. ун-т, 2005. — 597 с.
147. Щепанський Е.В. Світовий досвід організації туристично-рекреаційної діяльності / Е.В. Щепанський // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління і права. Серія «Регіональне управління». — 2010. — № 1. — С. 153-160.
148. Щербакова С.А. Международный туризм: Экономика и география / С.А. Щербакова. – М. : Финансы и статистика, 2007. – 144 с.
149. Экономика и организация туризма. Международный туризм. – М.:КНОРУС,2005. – 576с.
150. Экономика и организация туризма. Международный туризм: учебное пособие. – М.: КноРус, 2010. – 576 с.
151. Экономика современного туризма / [под. ред. Г. А. Карповой]. — М. –СПб., 1998.
152. Якубовский С. А. Современные транснациональные корпорации: регулирование деятельности и роль в мировой экономике / С.А. Якубовський / Одесский гос. ун-т им. И.И.Мечникова; Институт математики, экономики и культуры. Кафедра теоретической экономики. — О.: Астропринт, 1998. — 166 с.
153. Compendium of Tourist Statistics. — Madrid: WTO, 2005.
154. Tourism Highlights 2009. Publications Unit, CapitaIn Naya, 42-28020.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Аналіз регуляторного впливу проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку класифікації за категорією готелів та аналогічних засобів розміщення» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела: http://www.tourism.gov.ua/doc_a8px?ici=:450. – [Назва з екрану].
2. Варіанти і критерії диверсифікації [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела: http://buklib.net/component/option,com_jbook/task,view/Itemid,36/catid,95/id,1288/. – [Назва з екрану].
3. Глобальный этический кодекс туризма // [Електронний ресурс]. — Режим доступу до джерела: <http://www.scross.ru/guide/law/etika/>. – [Назва з екрану].
4. Диверсифікація торгівлі міжнародними туристичними послугами в умовах глобалізації (на прикладі країн ЦСЄ) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела : http://turizmoznanie.org.ua/mizhnarodnymy_turystychnymy_poslugamy.html . – [Назва з екрану].
5. Тейзе Є. Туризм в Україні: для гідного сервісу бракує фахівців / Є Тейзе — [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела: <http://www.dw-world.de/dw/article/0,,3888726,00.html?maca=ukr-rss-teiaa> А-икг-В ш іпе88_Р і п ап Бу-305 3-х т 1-т гбб
6. Закон України «Про туризм» // [Електронний ресурс]. — Режим доступу до джерела: <http://zakon.nau.ua>
7. Збереження культурно-історичної спадщини в сучасній Україні : проблеми та перспективи [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/sp/2007_1/2-3-Opalko.pdf
8. Зорин И.В., Каверина Т.П., Квартальнов В.А. Туризм как вид деятельности // [Електронний ресурс]. — Режим доступу до джерела: http://tourlib.net/books_tourism/zorin.htm
9. Историко-культурный туризм и развитие туристических городов [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела: http://tourlib.net/statti_tourism/vancinshen.htm
10. Інвестиційні можливості туристичної сфери України — доступно з <http://www.tourism.gov.ua/PublicationsList.aspx?id=47>
11. Інформація про туристичні виставки в Україні / www.autoexpo.ua/ex/toursalon/, www.uitt-kiev.com.
12. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. — Чернівці: Книги-XXI, 2003. — 300 с. — Доступний з: http://tourlib.net/books_ukr/ky5ak_4.htm

13. Конгломераты и международная интеграция [Электронный ресурс]. – Режим доступа до джерела : <http://tourbis.ru/struktura-i-organizaciya-industrii-puteshestvij-iturizma/konglomeraty-i-mezhdunarodnaya-integraciya/>
14. Конгломерация [Электронный ресурс]. – Режим доступа до джерела : <http://учебники-бесплатно.рф/mejdunarodnyiy-turizm/konglomeratsiya-37871.html>
15. Концентрация производства в туризме и механизм ее осуществления [Электронный ресурс]. – Режим доступа до джерела : http://tourlib.net/books_tourism/aleks82.htm
16. Країни світу: пізнай світ разом з нами // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: /Лійр://8Ук.икгіпГогт.иа/1игI8т.рЬр?ра§еН:игГігт8&i(i
17. Культура народов Причерноморья. — 2005. — №67. — С.130- 135. — Доступный: http://tourlib.net/statti_ukr/tkachenko.htm
18. Ліцензування туристичної діяльності. Електронний ресурс. [Режим доступу]:http://cop8иIІap1.раги8.иа/_acIyice_yielЎ.a8p?гпх=05МЬС4122сIa84e6178969
19. Міжнародний туризм як чинник міжцивілізаційної взаємодії і взаємозбагачення культур [Електронний ресурс]. – Режим доступа до джерела : http://tourlib.net/books_ukr/filotur19.htm
20. Міжнародні туристичні організації // Електронний ресурс]. — Режим доступу: // <http://buklib.net/component>
21. Міжнародні туристичні організації // Електронний ресурс]. — Режим доступу: // <http://buklib.net/component>
22. Організація туристичної діяльності. Електронний ресурс. [Режим доступу] : <http://cult.gov.ua/publ/46-1-0-244>
23. Організація туристичної діяльності. Електронний ресурс. [Режим доступу] : <http://cult.gov.ua/publ/46-1-0-244>
24. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації <http://www.imf.org/external/index.htm>.
25. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації <http://www.imf.org/external/index.htm>.
26. Офіційний сайт Міністерства культури і туризму України - [/www.mincult.gov.ua](http://www.mincult.gov.ua).
27. Офіційний сайт Міністерства культури і туризму України - [/www.mincult.gov.ua](http://www.mincult.gov.ua).
28. Офіційний сайт Міністерства культури України <http://mincult.kmu.gov.ua/>
29. Офіційний сайт Організації об'єднаних націй <http://www.un.org/>.
30. Охорона культурної спадщини України в контексті світових інтеграційних процесів (друга половина ХХ початок ХХІ століття) [Електронний ресурс]. – Режим доступа до джерела : <http://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=%D0%B2%C%D1%83&source=web&cd=5&ved=0CEUQFjAE&url=http%3A%2F%2Fpamjatky.org.ua%2Fwpontent%2Fuploads%2F2012%2F03%2F%25D0%2590%25D0%25BD%25D0%25B4%25D1%2580%25D0%25B5%25D1%2581.doc&ei=eYIzUbnVDK>

X74Qte44HAAQ&usg=AFQjCNF3LMA9pf4IFDD1vqvZhp2dEpGz3g&bvm
=bv.43148975,d.bGE&cad=rjt

31. Постанова від 29 квітня 2002 р. N 583 «Про затвердження Державної програми розвитку туризму на 2002-2010 роки» доступно з — <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/Laws/main.cgi?пгс=583-2002-%EP>
 32. Про внесення змін до Закону України «Про туризм» доступно з — <http://www.tourism.gov.ua/doc.aspx?id=209>
 33. Про затвердження Порядку класифікації за категорією готелів та аналогічних засобів розміщення» доступно з — <http://www.tourism.gov.ua/doc.aspx?ici=:450>
 34. Проблеми збереження та використання історико-культурної спадщини України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела : <http://www.stattionline.org.ua/index.php/obraz/33/1980-problemi-zberezhennya-ta-vikoristannya-istoriko-kulturnoi-spadshhini-ukraini.html>
 35. Пуцентейло П.Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємництва // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://tourlib.net/books_ukr/pucentejlo44.
 36. Пуцентейло П.Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємництва // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://tourlib.net/books_ukr/pucentejlo44.
 37. Розвиток культурного туризму – перспективний напрямок у справі збереження культурної спадщини України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела : http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_6_2.php
 38. Розвиток системи збереження пам'яток історії та культури у Великобританії, США, Канаді (1960-80-ті рр.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела : <http://disser.com.ua/contents/572.html>
 39. Сайт державної туристичної організації України: www.tourism.gov.ua.
 40. Співробітництво України в системі Всесвітньої туристської організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mincult.kmu.gov.ua/mincult/uk/publish/article/>
 41. Співробітництво України в системі Всесвітньої туристської організації доступно з — <http://mincult.kmu.gov.ua/mincult/uk/publish/article/>
 42. Тейзе Є. Туризм в Україні: для гідного сервісу бракує фахівців / Є. Тейзе — <http://www.dw-world.de/dw/article/0,,3888726,00.html?maca=ukr-rss-teiaa>
А-икг-В ш іпе88_Р і п ап Бу-305 3-х т 1-т гбб [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела :
 43. Туристична діяльність в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела: http://tourcn.com.ua/publ/organizacija_turistichnoji_dijalnosti_v_ukrajini/zagalopodatkvannja_turistichnoji_dijalnosti/86-1-0-654
- Утверждена программа развития железнодорожного туризма до 2012 года [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела : — <http://www.ua.allbiz.info/news/Блех.рЬр?newsid=338934>

РЕКОМЕНДОВАНІ ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ

№ п/п	Назва періодичного видання
1.	Большая прогулка
2.	Вокруг света (Москва)
3.	Вокруг света (Украина)
4.	Гостиничный и ресторанный бізнес
5.	Карпати
6.	Краєзнавець Прикарпаття
7.	Міське господарство України
8.	Міжнародний туризм
9.	Мир туризма
10.	Ресторанная жизнь
11.	Світ Карпат
12.	Турист
13.	Туризм сільський зелений
14.	Туризм: право і економіка
15.	Туризм: практика, проблеми, перспективи
16.	Турбізнес для професіоналов
17.	Турбізнес (туристический бізнес)
18.	Уик-Енд
19.	Экзо
20.	Знакомства, туризм, работа
21.	Туризм
22.	Азия и Африка сегодня

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Авіапаром – літак, спеціально обладнаний для перевезення пасажирів і автотранспорту (мікроавтобусів, автомобілів, мотоциклів тощо).

Авіатариф – вартість перевезення одного пасажирів літаком на певну відстань. У міжнародних авіаційних перевезеннях розрізняють індивідуальні та групові, звичайні та спеціальні

Автомобільна асистенція – страховий поліс про відповідальність за життя та здоров'я автоіуристів та інших осіб на території іншої країни.

Автостоп – різновид неорганізованого туризму з використанням в якості засобів пересування попутних автомобілів безкоштовно або за невелику платню.

Агломерація рекреаційна – взаємообумовлене поєднання населених пунктів, що розвиваються на певній території на основі спільності використання рекреаційних ресурсів та інфраструктури, об'єднаних між собою багатосторонніми зв'язками в територіально-господарську систему.

Аквізитор – співробітник або агент транспортних чи страхових підприємств і закладів, який відповідає за аквізицію іноземних туристів, нових вантажів чи страхувань.

Аквізиція – залучення іноземних туристів, нових вантажів, страхувань до країни.

Активний туризм — приїзд іноземних туристів, які, оплачуючи товари і послуги, забезпечують надходження валюти в бюджет країни, що приймає, й активізують її платіжний баланс.

Альпінізм – вид спорту, високогірний туризм, схоження на важкодоступні гірські вершини, льодовики тощо.

Американський план - готельний тариф, що складається з вартості розміщення та триразового харчування.

Англійський сніданок (повний сніданок) – повний сніданок, до якого входять фруктовий сік, вівсяна каша, яєшня з шинкою, грінки, масло, джем і кава або чай.

Балунінг - катання туристів на повітряних кулях (теплових аеростатах, теплових повітряних кулях), прогулянка, подорож на них.

Бальнеологія – науковий напрям, що вивчає мінеральні води та їх лікувальні властивості.

Безпосадочний рейс – рейс, при якому літак не робить проміжних посадок впродовж всього шляху слідування від пункту вильоту до пункту призначення.

Берегове обслуговування – сукупність послуг, що надаються учасникам круїзу в портах стоянки (екскурсії, харчування, відвідування театрів тощо).

Блок-чартер - чартер, що обумовлює оренду певної частини транспортного засобу на один або декілька регулярних рейсів.

Ботель – рекреаційне підприємство, призначене для цілорічного функціонування, на зразок турбази на березі річки або іншої водойми.

Ботокемпінг – рекреаційне підприємство сезонного типу зі спорудами та засобами для технічного обслуговування плавзасобів. Знаходиться на березі річки або іншої водойми і розміщується в проміжних пунктах лінійних водних туристських маршрутів.

Бронювання – попереднє закріплення за певним туристом (пасажиром) або групою туристів (пасажирів) місць у готелях або транспортних засобах, квитків у культурно-видовищні заклади та ін. на конкретні дати.

Бюро обслуговування – бюро при готелі, що здійснює обмін ваучерів на турдокументи, валютно-фінансові операції, пов'язані з перебуванням іноземного туриста в країні, забезпеченням його транспортом і квитками для відвідування культурно-видовищних закладів, організацією медичної допомоги тощо.

Віза – спеціальний дозвіл відповідних органів іноземного уряду на в'їзд, виїзд, проживання або проїзд через територію даної держави.

Гід перекладач – екскурсовод, провідник туристської групи, який вільно володіє мовою країни перебування.

Гідропарк – впорядкована територія (організований простір), характеризується перевагою водойм як найважливіших об'єктів організації літнього відпочинку.

Гірськолижна станція – рекреаційне підприємство (низова РС), до складу якого входять житловий комплекс, механічні підйомачі, лижні траси, автомобільні стоянки тощо.

Група туристська додаткова – туристська група понад протокол або угоду, що визначають кількість прийнятих груп протягом туристського року.

Дайвінг – вид туризму та відпочинку, підводне плавання з аквалангом (Червоне та Карибське моря, Середземне море в районі о Мальти, Мальдівські, Коморські острови в Індійському океані, Великий Бар'єрний Риф біля узбережжя Австралії в Тихому океані).

Державні природні парки – складова частина державного природно-заповідного фонду; території, призначені для науково-пізнавального, спортивно-оздоровчого туризму та відпочинку; розташовуються на відстані від великих міст і мають власний режим природокористування.

Дестинація – країни, регіони, міста та інші території, які приваблюють туристів, є головними місцями локалізації туристичної діяльності, потоків туристів та їх витрат; місця максимальної концентрації визначних туристичних пам'яток, засобів розміщення, харчування, розваг, інших послуг та економічного, соціального і фізичного впливу туризму.

Джампінг – стрибки сторч головою у прірву з прив'язаним до ніг еластичним тросом. Набув поширення в гірських місцинах США, Мексики, Аргентини.

Екзотичність території – ступінь контрастності місця відпочинку і місця постійного проживання.

Екологічна місткість регіону – кількісно виражена здатність природного або природно-господарського комплексу підтримувати необхідну соціально-екологічну рівновагу на певній території. Е.м.р. можна уявити у вигляді граничної можливості природного середовища даного регіону.

Екскурсант – тимчасовий відвідувач, що перебуває в країні відвідування менше 24 год.

Залізничний круїз – залізнична туристська поїздка за круговим маршрутом з використанням потягу не тільки для пересування, але й для надання туристам розміщення, харчування, додаткових послуг та ін. з зупинками за маршрутом для проведення екскурсій.

Звичне середовище — цей термін вживається з метою виключення з обсягу поняття "міжнародний відвідувач" осіб, які подорожують щодня (щотижня) між своїм домом і місцем роботи (навчання), розміщеним за кордоном. Вони не залишають звичного середовища і не вважаються туристами.

Інвестиції в туризм — це розміщення капіталу інвесторів у туристичному бізнесі з метою одержання прибутку. Оскільки капітал є одним із головних факторів виробництва, можливості туріндустрії виробляти продукти прямо залежать від обсягу капіталу, який інвестується.

Індустрія гостинності – представляє сферу підприємництва, що складається з таких видів обслуговування, які спираються на принципи гостинності, зокрема щедрість, дружність по відношенню до гостей, релігійна, расова, мовна толерантність тощо.

Індустрія туризму — це система взаємопов'язаних сфер діяльності, до яких відноситься проживання в готелях визначеної категорії та харчування, транспортне та екскурсійне обслуговування, надання страхових послуг та послуг туристичних агенцій.

Інклюзив-тур – групова туристична подорож за заздалегідь визначеним маршрутом та попередньо оплаченими транспортними та деякими іншими послугами.

Інформаційні туристичні ресурси — сукупність форм і видів інформації про конкретну територію чи об'єкти, про історію території, про культуру, природу і населення, отримана туристами безпосередньо під час подорожі, у процесі підготовки до неї чи після подорожі, а також інформація про

розташовані на туристичному маршруті матеріальні об'єкти, які володіють історичною, художньою, науковою чи пізнавальною цінністю; відомості про топоніміку міст, сіл, селищ, природних урочищ, пов'язані з ними легенди і міфи, а також присвячені їм літературні твори, наукові праці, путівники, карти, художні альбоми, фотографії, аудіо- чи відеопродукти, і про тих, хто володіє необхідною інформацією та вміє передати цю інформацію в цікавій для туристів формі.

Кааба – мусульманська святиня – мечеть у місті Мекка (Саудівська Аравія), в стіну якої вмуровано "чорний камінь", що нібито впав з неба; з давніх часів К. – місце паломництва мусульман.

Кантрі-туризм – етнографічний туризм, один з видів пізнавального туризму, що набув поширення в сільській місцевості, передбачає знайомство з фольклором, побутом корінного населення, народними традиціями, архітектурою та ментальними цінностями.

Каньйонінг – спортивне проходження водоспадів і каньйонів з використанням спелеологічного спорядження та техніки. К. останніми роками набув поширення у Франції, Іспанії.

Караван – обладнаний під житло самохідний транспортний засіб або фургон, що причіплюється до автомобіля.

Караванінг – вид автотуризму, при якому в ролі засобів розміщення використовують караван.

Картель — об'єднання одно галузевих виробничо і комерційно незалежних підприємств, які здійснюють координацію продажів, поділ ринків збуту, шляхом створення спільного збутового органу.

Кемпінг – літній, технічно обладнаний табір для автотуристів (наявність зв'язку, водопроводу, можливість технічного огляду автомобілів).

Кластер – це галузеве, територіальне добровільне об'єднання підприємницьких структур, які тісно співпрацюють із науковими (освітніми) установами, громадськими організаціями та органами місцевої влади з метою

підвищення конкурентноздатності власної продукції і сприяння економічному розвитку регіону.

Кліматичний сезон – відрізок часу, що виділяється на основі кількісних та якісних характеристик складових певних природних компонентів (клімату, гідрографічної мережі та ін.).

Кліринг – система розрахунків за послуги, що базується на обліку взаємних вимог сторін, які беруть участь у розрахунках.

Конгресний туризм – невпинно зростаючий сегмент туристичного ринку, орієнтований на проведення і обслуговування конгресів, , симпозіумів, з'їздів, конференцій, зібрань.

Консорціум — тимчасові об'єднання промислового і банківського капіталу з метою реалізації спільних проектів.

Концерн — об'єднання підприємств промисловості, транспорту, торгівлі та банківської сфери (статутне об'єднання) на основі повної фінансової залежності від одного або групи підприємств. Можлива юридична та господарська самостійність під контролем домінуючого підприємства.

Круїз – морська або річкова туристська подорож, як правило, по замкненому колу на одному теплоході за встановленим маршрутом із зупинками в місцях, що викликають певний інтерес у туристів або у відправних пунктах екскурсій.

Культурні комплекси – поєднання об'єктів матеріальної та духовної культури (штучні споруди, що несуть у собі певний стиль, смаки людей, і самі люди з їх звичаями, костюмами, мовою). Частиною К. к. є й природа, оскільки в ній, в сприйнятті її різними групами людей віддзеркалюєт ...

Курортна зона – територія зі сприятливими для відпочинку та лікування кліматичними умовами та високою естетичною привабливістю пейзажу (морські, озерні, річкові узбережжя, бальнеологічні комплекси на базі термальних і мінеральних джерел).

Курортний збір – податок, що встановлюється місцевою владою курортів і збирається з усіх відвідувачів, які прибувають на ці курорти та користуються будь-якими засобами розміщення.

Лотель – рекреаційне підприємство, призначене для занять кінним туризмом та спортом. Організовується на діючих турбазах (турбазах-готелях), де створюються пункти прокату .

Митна декларація – письмова або усна заява з боку туристів митним органам при перетинанні кордонів, що містить дані про речі та предмети, які провозять туристи.

Міжнародний відвідувач — будь-яка особа, яка подорожує в країну, що не є країною її звичного місця проживання, і перебуває поза межами свого звичного середовища протягом терміну, що не перевищує 12 місяців, головною метою поїздки при цьому не є заняття оплачуваною діяльністю з джерел у відвідуваній країні.

Міжнародний подорожанин - будь-яка особа, яка подорожує за межами країни свого місця проживання, незалежно від мети подорожі та засобів транспорту, що використовуються, навіть якщо ця подорож здійснюється пішки.

Міжнародний туризм — це реалізація комплексу туристичних послуг на території країни, в яких їх споживач є іноземним громадянином, причому отримання зазначених послуг є основним цільовим призначенням перебування споживача у цільовій країні, де він веде оплачувану діяльність.

Мотель – готель для автотуристів, розташований на автостраді. Традиційно обладнаний гаражем, станцією технічного обслуговування та іншими необхідними службами.

Мультиплікатор Кейнса – показник (індекс) непрямого впливу надходжень від туризму на розвиток економіки певного регіону.

Національний природний парк – територія, на якій представлені одна чи кілька екосистем, в основному мало або зовсім не змінених людиною, що становлять науковий, освітній, рекреаційний та естетичний інтерес.

Пасивний туризм — виїзд туристів, який виражається впливом національної грошової одиниці з країни їхнього постійного місця проживання. Потоки міжнародних платежів за такими туристичними операціями позначаються на пасиві платіжного балансу країни — "експортера" туристів.

Пекідж-тур – будь-який тур (індивідуальний або груповий), що складається з деякого набору послуг (перевезення, розміщення, харчування, екскурсії тощо), загальна продажна вартість якого дорівнює сумі вартості його елементів.

Подорож – поїздка або пересування пішки до іншої, ніж постійне місце проживання, місцевості або країни з будь-якою метою, що включає заняття, що оплачується, в цій місцевості або країні.

Подорожанин — будь-яка особа, яка подорожує між двома і більше країнами чи між двома і більше місцевостями в межах країни свого звичного місця проживання.

Пул — монопольне об'єднання, у якому прибутки надходять до спільного фонду і здійснюється узгоджений їх розподіл в обумовленій пропорції.

Регіональна структура туризму – сукупність територіальних зв'язків, що характеризують окремі географічні сегменти туристичного ринку.

Рекреаційне навантаження – показник, що характеризується кількістю рекреантів на одиницю площі за певний період.

Ротель – установа туризму, що призначена для літнього відпочинку автотуристів, які подорожують на автомобілях з трейлерами або в кемперах.

Рьокан – готель в традиційному японському стилі. При вході відвідувачі скидають взуття та взувають традиційне японське.

Сегментація туристичного ринку – поділ потенційного ринку на однорідні групи – сегменти.

Сезонність – стійка (щорічна) повторюваність змін умов рекреації певного регіону, що впливає на циклічність надання турпослуг.

Синдикат — виробничо самостійні підприємства, які втратили комерційну незалежність.

Сімейний план – система знижок з вартості розміщення, що надаються в деяких країнах готелями членам однієї сім'ї, які подорожують разом.

Спелеотуризм – один з видів активного туризму, основним фактором розвитку якого є наявність спелеоресурсів (печери, підземні озера та інші карстові форми).

Статистика — це наука, що обробляє і вивчає кількісні показники розвитку суспільного виробництва і життя суспільства. У сфері міжнародного туризму статистика обробляє, вивчає й аналізує інформацію про кількісні та якісні показники, які характеризують стан і розвиток цього суспільного явища.

Суб'єкти туристської діяльності – це підприємства, заклади, організації незалежно від форм власності, а також фізичні особи, які зареєстровані відповідно до чинного законодавства на здійснення діяльності з надання туристичних послуг.

Транснаціоналізація — це якісно новий етап інтернаціоналізації господарського життя, що являє собою процес посилення світової інтеграції в результаті глобальних операцій ТНК.

Трест — об'єднання, в рамках якого втрачається виробнича, комерційна, можливо і юридична самостійність. Учасники розподіляють прибутки пропорційно частці, пакетам акцій.

Тур — комплекс послуг розміщення, перевезення, харчування туристів, екскурсійних послуг, а також послуг гідів-перекладачів та інших послуг, наданих залежно від цілей, подорожі.

Турагент – Роздрібне туристське підприємство, що займається реалізацією турів, які організуються оптовими туристськими фірмами, а також продажем споживачам окремих туристських послуг (транспортних квитків, екскурсій тощо).

Туризм дальній – поїздки, що вимагають витрати часу на проїзд до місця призначення літаком - більш ніж 4 год., автомобілем - 4 дні, теплоходом - 4-5 днів.

Туризм діловий – Тимчасові відрядження зі службовою метою, включаючи участь у конференціях, конгресах тощо без отримання прибутку в місці відрядження.

Туризм екологічний – складова рекреаційної діяльності, за якої негативний вплив на природне середовище та його компоненти є мінімальним. Т. е. передбачає гармонійне єднання людини, засобів рекреації, природного середовища.

Туризм екскурсійний – поїздки тривалістю не більш 24 годин, як правило, без ночівлі.

Туризм заохочувальний (інсентів-туризм) – туристські поїздки (як правило групові), що надаються адміністрацією підприємств та установ своїм співробітникам на пільгових умовах або безкоштовно як премії за високі виробничі показники.

Туризм круїзний – туристські поїздки з використанням транспортних засобів не тільки для перевезення, але й як засобу розміщення, харчування, розваг тощо.

Туризм соціальний – туризм, що субсидується коштами, виділеними на соціальні потреби.

Туризм стаціонарний – групові або індивідуальні поїздки без активного пересування за маршрутом з перебуванням в одному або двох місцях призначення з оздоровчими та пізнавальними цілями.

Туризм «третього віку» – поширена у високо розвинутих країнах модель соціального туризму людей, що досягли пенсійного віку.

Туристика – комплексна дисципліна, що досліджує фактори та явища, пов'язані з туризмом. Термін використовується в Польщі, Чехії, Словачії та інших країнах. Організація та управління Т. повинні перебувати в суворій відповідності до охорони природи.

Туристична агломерація – територіальна система, утворена на базі великого туристичного центру з обширною площею зони урбанізації, куди входять суміжні населені пункти; характеризується високим ступенем концентрації об'єктів індустрії туризму.

Туристична індустрія — сукупність готелів та інших засобів розміщення, засобів транспорту, об'єктів харчування, об'єктів і засобів розваги, об'єктів пізнавального, ділового, оздоровчого, спортивного й іншого припинення, організацій, що здійснюють туроператорську і турагентську діяльність, а також організацій, що надають екскурсійні послуги й послуги і і перекладачів. До туристично-готельної індустрії відносять:

- підприємства, що мають пряме відношення до туризму: турфірми, екскурсійні бюро, засоби розміщення;
- підприємства, що мають непряме відношення до туризму: транспорт, харчування, торгівля, страхування і т. д.

Туристична послуга — результат діяльності туристичного підприємства із задоволення відповідних потреб туристів і екскурсантів.

Туристичне споживання — це витрачання доходу, створеного індивідуумами, з метою придбання туристичних товарів і послуг для задоволення визначених туристичних потреб чи бажань у конкретному місці призначення у визначений час. Відповідно до основної концепції туризму, турист — це споживач, який отримує (використовує) туристичну продукцію.

Туристичні ресурси — природні, історичні, соціально-культурні об'єкти, що включають об'єкти туристичного показу, а також інші об'єкти, здатні задовольнити духовні потреби туристів, сприяти відновленню і розвитку їхніх фізичних сил.

Туристичний експорт — це вивезення з країни туристських вражень, яке супроводжується одночасним ввезенням туристом грошей у цю країну.

Туристичний імпорт — це ввезення в країну туристських вражень, яке супроводжується одночасним вивезенням туристом грошей з цієї країни.

Туристичний попит — це сукупність туристичних благ, послуг і товарів,

які туристи схильні придбати за визначеного рівня цін

Туристська група – група людей, об'єднаних прагненням здійснити туристську подорож за обраним маршрутом.

Туристська зона – територіально-туристське утворення, яке об'єднує окремі туристські регіони, райони, вузли, комплекси, центри.

Туристська інфраструктура – сукупність шляхів сполучення та місць розміщення, транспортних засобів, комунікацій та різних установ, необхідних для стабільного функціонування туристських комплексів.

Туристська місткість об'єкта – місткість об'єктів туристського господарства, що визначає максимальну кількість туристів, які одночасно користуються об'єктами туристської інфраструктури і не викликають зменшення набору та рівня туристських послуг.

Туристська місткість території – максимальна кількість туристів, що одночасно перебувають на даній території і не викликають порушення природної рівноваги.

Туристська сезонність – щорічна зміна в активності туристської діяльності (зумовлена зміною пір року), що проявляється в коливанні чисельності туристів

Туристська спеціалізація – професійна або вікова однорідність туристських груп.

Туристський вузол – територіально-туристське утворення комплексного характеру, сукупність пунктів та центрів, об'єднаних спільністю транспортно-географічного положення, наявністю рекреаційних ресурсів, певною системою населених пунктів, тісними внутрішніми виробничими зв'язками.

Туристський комплекс – замкнута мережа споруд, що призначається для обслуговування туристів і складається з бази для ночівлі (готелі, мотелі тощо), харчування (ресторани, кафе, бари тощо), супутніх послуг (обладнані пляжі, оглядові та спортмайданчики, стадіони, басейни, кабаре...

Туристський маршрут – шлях, порядок подорожі тургруп через певні пункти проходження за заздалегідь складеним графіком руху.

Туристський об'єкт – місце, що приваблює туристів завдяки своїм природним і штучно створеним рисам (природа, художні та археологічні цінності, кліматичні умови тощо).

Туристський обмін – одна з форм туризму на двосторонній чи багатосторонній основі за участю представників двох чи кількох країн, що передбачає перебування туристів за кордоном на безвалютній основі.

Туристський продукт – набір послуг, що входять у вартість туристської поїздки за певним маршрутом з комплексним обслуговуванням.

Туристський пункт – одиничний туристський об'єкт, первинна ланка туристського районування, функціонування якого базується на використанні природного (соціального) рекреаційного потенціалу місцевості (турбаза, кемпінг, мотель тощо).

Туристський сезон – період найбільш інтенсивного потоку туристів (наприклад, період червень-вересень в літній сезон).

Туристський транспорт – спеціалізований вид пасажирського транспорту, що функціонує самостійно і призначений лише для обслуговування туристів під час подорожі або перебування поза межами постійного місця проживання.

Туристські послуги – специфічний вид споживчих послуг, до яких входять послуги готельної сфери, підприємств громадського харчування, станції ремонту та обслуговування, пунктів прокату, підприємств розваг і відпочинку.

Туристські потоки – специфічний вид міграції населення в незначному часовому періоді без зміни постійного місця проживання, що здійснюється, як правило в рекреаційно-туристських цілях.

Туристські ресурси – сукупність природно-кліматичних, історико-культурних і соціально-економічних умов і ресурсів даної території.

Туроператор – 1) туристська установа, що займається організацією внутрішніх та міжнародних туристських подорожей з різноманітним асортиментом послуг.

Флотель (плавготель, готель на воді) – рекреаційне підприємство сезонного типу, що функціонує повністю на плаву, з розміщенням спальних і громадських приміщень на дебаркадерах чи застарілих теплоходах (місткість 200-300 місць).

Фотосафарі – туристська поїздка з метою фотографування рідкісних тварин і рослин у природних умовах їх існування.

Шоп-тур – туристська подорож за обраним маршрутом у певний термін з комерційною метою.

—ДЛЯ ПОДАТКОВ —